

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

Na zkoumaném sídlišti z doby bronzové a halštatské byla nalezena i jedna jáma datovaná do středověku (13. stol.). Oválná jáma byla vyplněna několika vrstvami kamenů a keramiky (zásobnice).

Marek Kalábek

Resumé

Medlov (Kataster Medlov u Uničova, Bez. Olomouc). „Za školou“. Mittelalter – 13. Jh. Rettungsgrabung.

MIKULČICE (okr. Hodonín)

Hradiště Mikulčice-Valy, severozápadní podhradí, plocha B 2006-07. Středohradištní období. Hradiště, sídliště. Systematický zjišťovací výzkum.

V júni až auguste 2006 realizoval Archeologický ústav AV ČR Brno, v. v. i., pracoviško Mikulčice, systematický zisťovací archeologický výskum v priestore tzv. severozápadného podhradia slovanského hradiška Mikulčice-Valy. Výskum je súčasťou projektu smerujúceho k poznaniu najbližšieho zázemia mikulčického hradu (bližšiu charakteristiku skúmanej plochy pozri Poláček – Mazuch – Hladík – Bartošková 2007, 119). Areál nebol v minulosti archeologicky skúmaný. Rozpoznaný a približne vymedzený bol na základe mechanických sondáží z roku 1961 (pozri Poulík 1963, Obr. 50; Poláček 1996, 219, Abb. 4). Plocha otvorená v roku 2006 mala rozmery 32 × 2 m (južná časť) a 10 × 3 m (severná časť). Jej cieľom bolo overiť intenzitu a charakter osídlenia v doposiaľ neskúmanej časti podhradia. Miesto otvorenia plochy bolo vybrané aj s ohľadom na možnosť zachytenia predpokladanej komunikácie, prebiehajúcej medzi areálom VII. kostola (poloha „Štepnice I“) a opevněným predhradím (Poláček – Marek 2005, 15). Sonďa bola orientovaná približne v smere východ – západ. Terénne práce potvrdili osídlenie, ktoré datujeme do mladšej fázy veľkomoravského obdobia. Jedná sa o nálezy sídliskového charakteru. Funerálne aktivity sú doložené len jedným kostrovým hrobom bez nálezov (hrob bol porušený ryhou z roku 1961). Výskum nebol v sezóne 2006 ukončený. Pokračovanie terénnych prác je plánované na rok 2007.

Marek Hladík

Literatura

- Poláček, L. 1996: Zum Stand der siedlungsarchäologischen Forschung in Mikulčice, in: Č. Staňa – L. Poláček (ed.), *Frühmittelalterliche Machtzentren in Mitteleuropa – mehrjährige Grabungen und ihre Auswertung, Internationale Tagungen in Mikulčice III*, Brno, 213–260.
- Poláček, L., Marek, O. 2005: Grundlagen der Topographie des Burgwalls von Mikulčice. Die Grabungsflächen 1954–1992, in: Poláček, L. (ed.), *Studien zum Burgwall von Mikulčice VII*, Brno, 9–358.
- Poláček, L., Mazuch, M., Hladík, M., Bartošková, A. 2007: Stav a perspektivy výzkumu podhradí mikulčického hradiště, *Přehled výzkumů* 48, 119–142.
- Poulík, J. 1963: *Dvě velkomoravské rotundy v Mikulčicích*. Praha

Resumé

Burgwall Mikulčice-Valy, nordwestliches Suburbium, Grabungsfläche B 2006-07. Mittlere Burgwallzeit. Siedlung. Suchgrabung.

MIKULČICE (okr. Hodonín)

„Podbřežníky“. Časně slovanské a středohradištní období. Sídliště. Záchraný výzkum.

Polykulturní naleziště v trati Mikulčice „Podbřežníky“ je na základě povrchového průzkumu známé již několik desetiletí (Škojec 1997, 2005). Sběry se soustřeďovaly především v prostoru záhumenic řadové zástavby v SV části tratě. Kromě četných slovanských nálezů zde byla zjištěna přítomnost osídlení ze všech období pravěku od neolitu až po dobu římskou.

Obec Mikulčice přistoupila v roce 2006 k realizaci plánované výstavby řadových domků v Z části „Podbřežníků“. Protože se tento prostor nachází v blízkosti nedávno odkrytého velkomoravského a mladohradištního pohřebiště Mikulčice – „Panské“ (publikace výzkumu je chystána do tisku, předběžně Poláček, Škojec, Marek, Skopal 2000; 2001), ujal se realizace stavebního dohledu a následného výzkumu naše pracoviště – středisko pro výzkum velkomoravského období AÚ AV ČR Brno, v. v. i., exp. Mikulčice. Je totiž více než pravděpodobné, že obyvatelé velkomoravské fáze sídliště na Podbřežnicích pohřbívali právě na tomto pohřebišti.

V průběhu hloubení inženýrských sítí byly kromě sídelních aktivit z doby laténské zachyceny i objekty z raného středověku. Na základě těchto zjištění byl následně proveden v neohroženějších místech regulérní plošný výzkum (v trvání od 9.10. do 12.12.2006) přímo na parcelách budoucích domů na ploše asi 45 × 20 m (ZM 1 : 10.000, 34-24-06; bod 1 – Z326,40;J305,1; bod 2 – Z329,9;J302,3; bod 3 – Z328,5;J300,6; bod 4 – Z324,8;J303,1). Výzkum odkryl část raně středověkého a laténského sídliště. Celkově bylo na zkoumané ploše zdokumentováno 15 objektů časně slovanského až velkomoravského stáří (3 zemnice a větší množství obilnic). Pravděpodobně nejzajímavějším objektem je obilnice hruškovitého tvaru, v jejíž výplni byl nalezen kamenný žernov a dvě keramické pražnice.

Protože bylo zjištěno, že jak laténské, tak slovanské osídlení pokračuje všemi směry dále mimo původně vymezenou plochu a je poměrně intenzivní, bude výzkum v trati „Podbřežníky“ pokračovat i v roce 2007.

Marian Mazuch, Jaroslav Škojec

Literatura

- Poláček, L., Marek, O., Škojec, J., Skopal, R. 2000: Mikulčice (okr. Hodonín), Polní trať „Panské“. Slovanské pohřebiště. Záchraný výzkum, *Přehled výzkumů* 41, 170–171.
- Poláček, J., Marek, L., Škojec, J., Skopal, R. 2001: Mikulčice (okr. Hodonín), „Panské“. Středohradištní a mladohradištní období. Pohřebiště. Záchraný výzkum, *Přehled výzkumů* 42, 217–218.
- Škojec, J. 1997: Archäologische Fundstätten und Funde im „Hinterland“ des Burgwalls von Mikulčice (Katastralgemeinde Hodonín, Lužice, Mikulčice, Moravská Nová Ves), in: Poláček, L. (ed.), *Studien zum Burgwall von Mikulčice II*, Brno, 343–397.

Škojec, J. 2005: Archäologische Fundstätten und Funde im „Hinterland“ des Burgwalls von Mikulčice (Ergänzungen zu Katastralgebieten Čejkovice, Dolní Bojanovice, Dubňany, Hodonín, Josefův, Lužice, Mikulčice, Moravská Nová Ves, Moravský Písek, Mutěnice, Petrov, Ratiškovice, Rohatec, Strážnice, Vacenovice, Vnorovy, Vracov), in: Poláček, L. (ed.), *Studien zum Burgwall von Mikulčice VI*, Brno, 289–344.

Resumé

Mikulčice (Bez. Hodonín). „Podbřežníky“. Frühmittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

MIKULOV (k. ú. Mikulov na Moravě, okr. Břeclav)

„Na obecním“, Střední doba hradištní. Ojedinelé nálezy. Povrchový sběr.

V trati „Na obecním“, která je vymezena areálem bývalých kasáren a Mušlovským potokem, byla sešbirána řada zlomků keramiky, datovatelných do střední doby hradištní. Za zmínku stojí, že již v roce 1964 byl v areálu kasáren odkryt sídlištní objekt se středohradištní keramikou.

Ulice Česká. Střední doba hradištní, novověk. Ojedinelé nálezy, město. Záchraný výzkum.

V souvislosti s výstavbou nového parkoviště byly dokumentovány dva profily. Profil 1 zachytil novověké vrstvy datovatelné do 17.–19. stol. Z jejich výplně pochází i dva sekundárně přemístěné zlomky keramiky ze střední doby hradištní. Profil 2 byl dokumentován pouze fotograficky. Jednalo se o jámu o hloubce 4 m, která byla vykopána v prostoru před budovou současného kina. Na dně sondy se nacházela štěrková vrstva, kterou silně prosakovala voda. V ní se také nacházela řada vedle sebe naskládaných trámů. Z vrstvy na ně nasedající byla získána keramika, kterou lze datovat na přelom 16. a 17. stol. Vzhledem k hloubce, v jaké byla nalezena, je pravděpodobné, že jde o výplň městského příkopu.

Ulice Česká. Novověk. Město. Záchraný výzkum.

V létě 2005 a na jaře 2006 proběhla přestavba domu na Kostelním náměstí 8, který odděluje zmíněné náměstí a Českou ulici. Stěna domu, jež stojí čelem k České ulici, je tvořena bývalou městskou hradbou. V prostoru mezi ní a parkánovou zdí byla vybagrována jáma o hloubce 2 m. Na odkrytých profilech bylo zdokumentováno souvrství, z jehož výplně byly získány nálezy charakteristické pro přelom 16. a 17. stol. Jaká byla celková mocnost těchto vrstev a co jim předcházelo, nebylo bohužel možné vzhledem k hloubce výkopu zjistit.

Ulice Habánská. Novověk. Město. Záchraný výzkum.

V srpnu 2006 byla provedena výstavba kanalizace v areálu mateřské školy na ulici Habánská. Do této části města je situován novokřtěnský dvůr. Za budovou školy, na konci parcely, byla v roce 1983 odkryta J. Ungerem část novokřtěnského hřbitova.

Sledovaný liniový výkop kanalizace o délce přibližně 40 m a hloubce cca 2 m prošel odpadní jámou s kolnými stěnami

v délce 2,3 m. Její horní okraj byl 0,8 m pod úrovní současného terénu. Dno zachyceno nebylo. Většina nálezů se koncentrovala ve spodní části výkopu. Z obsahu jámy byly získány početné zlomky novokřtěnské glazované i rezné keramiky. Zastoupena je i keramika domácí proveniencce, zejména malované misky. Další část souboru tvoří zvířecí kosti, fragmenty kachlů, nečetné zlomky skla, ojedinelý fragment fajánsu, několik železných předmětů a jeden přeslen.

Žádné další aktivity, které by bylo možné spojit s novokřtěnci, nebyly ve výkopu zaznamenány. Zdá se tedy, že jáma se nacházela již mimo vlastní areál dvora.

Petr Kubín

Resumé

Mikulov (Kataster Mikulova na Moravě, Bez. Břeclav). „Na obecním“. Mittlere Burgwallzeit. Einzelfunde. Oberflächen-sammlung.

Mikulov (Kataster Mikulova na Moravě, Bez. Břeclav). Česká Strasse. Mittlere Burgwallzeit, Neuzeit. Einzelfunde, Stadt. Rettungsgrabung.

Mikulov (Kataster Mikulova na Moravě, Bez. Břeclav). Česká Strasse. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Mikulov (Kataster Mikulova na Moravě, Bez. Břeclav). Habánská Strasse. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

MIROSLAV (okr. Znojmo)

Náměstí Svobody. Mladohradištní období, vrcholný středověk a novověk. Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu měsíců března a dubna r. 2006 prováděl ARÚ AV ČR v Brně záchraný výzkum na ploše nám. Svobody. Zemní práce probíhaly v rámci akce nazvané „Rekonstrukce přístupových komunikací k podnikatelským subjektům v Miroslavi“. Výzkum v jižní části náměstí navazoval na úsek komunikace, na němž se prováděly záchranné výzkumy v souvislosti s akcí „Průtah městem Miroslav“ již v r. 2005 (Čižmář 2006, 157, 164, 258–259). V prostoru celého náměstí byly sledovány výkopy pro novou kanalizační síť, vodovodní řad a přípojky i následná plošná skrývka. Celkem bylo prozkoumáno 26 sídlištní objektů a několik kulových jamek. Osídlení končilo asi ve třech čtvrtinách délky náměstí směrem severním, kde správoře podloží bylo vystřídáno štěrkokpiskovým. Období slovanské je zastoupeno svou mladohradištní fází, dále se zde našly středověké a četné mladší nálezy, dokládající průběžné osídlení místa až do novověku.

Dagmar Jelínková, Ondřej Šedo

Literatura

Čižmář, Z. 2006: Miroslav (okr. Znojmo), *Přehled výzkumů* 47, 157, 164, 258–259.

Resumé

Miroslav (Bez. Znojmo). Nám. Svobody. Jungburgwallzeit, Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.